

Зарука шчасця чалавека. Уступ.

rə·šā·'îm	ba·'ā·šaṭ	hā·laḳ	lō	'ā·šer	hā·'îš	'aš·rê-	1.
רְשָׁעִים	בְּעֵצַת	הַלֵּךְ	לֹא	אֲשֶׁר	הָאִישׁ	אֲשֶׁר־יִ	
, беззаконнікаў (бязбожных, ліхадзеяў, несправядлівых)	1. на сход (раду, збор, савет) 2. паводле рады (парады)	хадзіў* (ходзіць, ідзе, ішоў)	не	каторы (які)	, чалавек (муж)	шчаслівы (дабрашчасны, дабраславёны, блаславёны)	

1. Шчаслівы чалавек, які не хадзіў на сход беззаконнікаў, на шляху грэшнікаў не стаяў і ў кампаніі насмешнікаў не сядзеў.

yā·šāb	lō	lê·šîm	ū·bə·mō·wō·šab	'ā·māq	lō	haṭ·tā·'îm	ū·bə·de·rek
יָשָׁב:	לֹא	לְצִים	וּבְמִוְשָׁב	עָמַד	לֹא	חַטָּאִים	וּבְדֶרֶךְ
• сядзеў* (сядзіць, сядзе, засядае).	не	насмешнікаў (скалазубаў)	і ў/на сядзенні (кампаніі, зборні, зборышчы, месцы)	, стаяў* (ставаў, стае, стаіць);	не	грэшнікаў	і ў/на шляху (дарогу, на шлях)

* Паводле шэрагу каментароў: тры дзеясловы апісваюць тры асноўныя станы актыўнага дзеяння чалавека: хаджэнне, стаянне, сядзенне, ці, іншымі словамі, поўню дзеяння.

hep·šōw	Yah·weh	bə·tō·w·raṭ	'im	kî	2.
הֶפְשׁוֹ	יְהוָה	בְּתוֹרַת	אִם	כִּי	
, яго асалода (жаданне, воля, любасць)	Госпада (Ягвэ)	у законе (Торы, праве, навучанні)	вось (толькі)	бо (але)	

2. Але, вось, у законе Госпада – яго асалода, і аб Ягоным законе ён разважае ўдзень і ўначы.

wā·lā·yə·lāh	yō·w·mām	yeh·geh	ū·bə·tō·w·rā·tōw
וְלַיְלָה:	יוֹמָם	יְהֵה	וּבְתוֹרַתוֹ
• і ноч (ноччу, уначы)	дзень (днём, удзень)	ён разважае (уголас)* (прамаўляе, абмяркоўвае)	і ў/(аб) Ягоным законе (праве, навучанні, Торы)

* Падчас навучання закону і разважання над ім тэксты звычайна ціха рэцытаваліся.

yit·tên	pir·yōw	'ā·šer	mā·yim	pal·gê	'al-	šā·tūl	kə·'êš	wə·hā·yāh	3.
יָתֵן	פְּרִיו	אֲשֶׁר	מִיַּם	פְּלָיִ	עַל-	שְׂתוּל	כְּעֵץ	וְהָיָה	
прыносіць (дае, выдае, родзіць)	свой плод (плён)	якое (каторае, што)	водаў (вады)	струменяў (патокаў, цячэнняў, крыніцаў)	каля (блізка, побач)	пасаджанае	як дрэва (падобным да, быццам)	I ён будзе (стане)	

3. I ён будзе як дрэва, што пасаджана ля струменяў водаў, якое дае плод свой у сваю пару, і ліст ягоны не вяне, і ўсё, што ён робіць, будзе атрымлівацца ў яго.

yaš·lî·ah	ya·'ā·šeh	'ā·šer-	wə·kōl	yib·bō·wl	lō-	wə·'ā·lê·hū	bə·'it·tōw	
יִצְלִיחַ	יַעֲשֶׂה	אֲשֶׁר-	וְכֹל	יָבוֹל	לֹא-	וְעֵלְהוּ	בְּעֵתוֹ	
удасна (будзе ўдавацца, атрымаецца)	ён робіць	што (каторае)	i усё (кожнае)	вяне (жухне, засыхае, ападае)	не	i яго ліст (лісце, чый ліст, лістота)	у сваю пару (свой час, перыяд, тэрмін),	

rū·ah	tid·də·pən·nū	'āšer-	kam·mōš	'im-	kî	hā·rə·šā·'îm	kên	lō-	4.
רוּחַ	תִּדְבַּנּוּ	אֲשֶׁר-	כַּמֹּשׁ	אִם-	כִּי	הַרְשָׁעִים	כֵּן	לֹא-	
вецер (павеў, дух, подых)	развявае (разносіць, раздзімае, рассейвае)	якую (каторую)	як мякіна (палова, смецце)	(-) але (вось, (бо)	толькі	беззаконнікі* (бязбожныя, ліхадзеі, несправядлівыя)	так (гэтак)	Не	

4. Не так беззаконнікі, але яны як палова, якую вецер разносіць.

* тое ж слова, што ў 1-ым вершы

šad·dî·qîm	ba·'ā·daṭ	wə·haṭ·tā·'îm	bam·miš·pāt	rə·šā·'îm	yā·qu·mū	lō-	kên	'al-	5.
צְדִיקִים	בְּעֵדוֹת	אִתְּאִים	בְּמִשְׁפָּט	רְשָׁעִים	יִקְמוּ	לֹא-	כֵּן	עַל-	
праведнікаў (справядлівых)	у/на сходзе (зборы, грамадзе)	i/a грэшнікі	на судзе	беззаконнікі* (бязбожныя, ліхадзеі, неспра- вядлівыя)	устаяць (выстаяць, утрыма- юцца)	не	Таму (дзеля таго, з тае прычыны)		

5. Таму не ўстаяць беззаконнікі на судзе, ані грэшнікі на сходзе праведнікаў.

* Тое ж слова, што ў 1-м вершы

** Маецца на ўвазе альбо “на звычайным судзе”, альбо “на судзе Божым пасля смерці”, што стала больш папулярнай інтэрпрэтацыяй у габрэяў ад часоў сярэднявечча.

tō·bêd	rə·šā·'im	wə·de·rek	ṣad·dî·qîm	de·rek	Yah·weh	yō·w·dê·a'	kî-
תֹּבֵד	רְשָׁעִים	וְדַרְךְ	צְדִיקִים	דַּרְךְ	יְהוָה	יֹדֵעַ	כִּי-
загіне (згіне, прападзе, будзе знішчаны)	беззаконнікаў* (бязбожных, ліхадзеяў, несправядлівых)	i/a шлях (дарога)	праведнікаў (справядлівых)	шлях (дарогу)	Госпад (Ягвэ)	ведае (знае)	бо (але)

6.

6. Бо ведае Госпад шлях
праведнікаў, а шлях
беззаконнікаў загіне.

* Тое ж слова, што ў 1-м вершы

Псалъм 8

Гімн захаплення чалавекам і стварэннем

lə·dā·wiḡ	miz·mō·wr	hag·git·tīt	‘al-	lam·naṣ·ṣê·aḥ	1.
לְדָוִד׃	מִזְמוֹר	הַגִּיתִית	עַל-	לְמִנְצֵחַ	
Давіда (Давідавы)	псалъм (псальма, псалом)	гацкі* (гэфскі, гэцкі) (лад або інструмент)	на	Кіраўніку хору	

1. Кіраўніку хору на гацкі
(лад). Псалъм Давіда.

* Прыметнік ад назвы г. Гат (Гата, Гэт, Гаф / Gath), адзін з гарадоў Ханаана. Сярод папулярных версіяў каментатараў: пэўны лад ці інструмент з гэтага горада.

hā·‘ā·reṣ	bə·kāl	mə·kā	‘ad·dîr	māh-	‘ā·dō·nê·nū	Yah·weh	2.
הָאָרֶץ	בְּכָל-	שְׁמִי	אֲדִיר	מָה-	אֲדֹנָינוּ	יְהוָה	
зямлі	па ўсёй (на/ва ўсёй)	Тваё імя	велічнае (вялікаснае, дзівоснае, слаўнае, магутнае, узвялічанае)	як (якое)	Спадар наш (Госпад наш, Валадар наш)	(О, Госпад (Ягвэ))	

2. О, Госпадзе, Валадару
наш, якое велічнае імя
Тваё па ўсёй зямлі; Ты
паставіў славу Сваю па-
над нябёсамі.

haš·šā·mā·yīm	‘al-	hō·wq·kā	tə·nāh	‘ā·šer
הַשָּׁמַיִם׃	עַל-	הוֹדִךְ	תְּנָה	אֲשֶׁר
нябёсы	па-над (на, вышэй за)	славу Тваю	даў (усталяваў, узняў, паставіў)	які (каторы, што)

* Варыянт перакладу гэтага радка: “Слава Твая ўзнялася/усталявалася па-над нябёсамі”

šō-wr-re-kā lə-ma-‘an ‘ōz yis-saq-tā wə-yō-nə-qīm ‘ō-wl-līm mip-pī

צוֹרְרֵיךָ לַמַּעַן עֹז יִסְדָּתְךָ וַיִּנְקִימֵם עֹלְלֵימִם מִפִּי

Тваіх непрыцяляў дзеля 1. хвалу Ты збудаваў і немаўлят дзяцей 3 вуснаў
(ворагаў, (з прычыны, (славу, веліч) (зладзіў, (сысуноў, (малых дзетак) (ад, праз)
(уціскальнікаў) супраць) 2. сілу* заснаваў, груднічкоў)

3.

3. З вуснаў малых дзетак і немаўлят Ты зладзіў хвалу дзеля непрыцяляў Тваіх, каб утаймаваць ворага і мсціўцу.

* У каментатараў ды інтэрпрэтатараў сустракаюцца абодва варыянты.

ū-miṭ-naq-qêṁ ‘ō-w-yêḇ lə-haš-bîṭ

וּמִתְנַקֵּם אֹיֵב לְהַשְׁבִּיט

і мсціўцу ворага каб утаймаваць
(помніка) (уцішыць, уціхамірыць, суняць, спыніць)

kō-w-nā-nə-tāh ‘ā-šer wə-kō-w-kā-bīm yā-rê-ah ‘eš-bə-‘ō-te-kā ma-‘ā-šê me-kā ‘er-‘eh kî-

כּוֹנְנֹתָהּ אֲשֶׁר יָרַח יְרַח אֶצְבְּעֹתֶיךָ מַעֲשֵׂי מַעֲשֵׂי אֶרְאֶה כִּי-

Ты паставіў якія і зоркі месяц пальцаў Тваіх твор Твае аглядаю Калі
(уладзіў, (катор (я) нябёсы аглядаю (як)
(уцвярдзіў, (катор (я) (бачу, гляджу, сузіраю)
(устаяваў) (катор (я) (бачу, гляджу, сузіраю)

4.

4. Калі я аглядаю нябёсы Твае – твор пальцаў Тваіх, месяц і зоркі, якія Ты ўсталяваў –

tīp-qə-den-nū kî- ‘ā-dām ū-ben-tiz-kə-ren-nū kî- ‘ē-nō-wōš māh-

תִּפְקְדֶנּוּ כִּי אָדָם וּבֶן-תִּזְכֹּרֶנּוּ כִּי אֲנֹשׁ מָה-

Ты адведваеш яго што чалавека і сын Ты памятаеш яго што чалавек* Што
(наведваеш, (чалавечы) (аб ім, пра яго)

5.

5. Што ^(ёсць) чалавек, што Ты памятаеш пра яго, і сын чалавека, што Ты адведваеш яго?

* Адмысловае паэтычнае акрэсленне чалавека. Звычайна ўжываецца ў множным ліку для агульнага апісання як “людзі”, тут – у адзіночным.

tə·'at·tə·rê·hū	wə·hā·dār	wə·kāl·bō·wq	mê·'ē·lō·hīm	mə·'at	wat·tə·ḥas·sə·rê·hū	6.
תַּעֲטִירְהוּ	וְהָדָר	וְכָבוֹד	מֵאֱלֹהִים	מֵעַט	וּתְחַסְרְהוּ	
• увянчаў яго (укаранаваў)	ды веліччу (гонарам, бляскам, пашанаю, чэсцю)	і славаю (чэсцю, годнасцю)	за Бога*/ за анёлаў (ад, у параўнанні з)	няшмат (мала, крыху, нядужа)	І/а Ты яго зменшыў (учыніў меншым (паменшыў, панізіў)	

6. Але Ты яго няшмат зменшыў за Бога і славаю ды веліччу ўвянчаў яго.

* Бліжэй да арыгіналу варыянты перакладу: “за Бога”, “за боствы”, “за боскія (істоты)”. Ужытае слова «Элогім» з’яўляецца тытулам Бога, які ўпершыню сустракаецца ў 1 вершы кнігі Быцця. Варыянт “анёлы” з’явіўся з габрэйскай перакладной літаратуры (Септуагінта, таргумы) як вынік дыскамфорту перакладчыкаў ад блізкага параўнання чалавека з Богам (паводле каментара да Jewish Study Bible).

raġ·lāw	ta·ḥat-	šat·tāh	kōl	yā·de·kā	bə·ma·'ā·šê	tam·šî·lê·hū	7.
רַגְלָיו	תַּחַת-	שָׁתָהּ	כֹּל	יְדֵיךָ	בְּמַעֲשֵׂי	תַּמְשִׁילֶהוּ	
• ногі яго	пад (да)	Ты паклаў	усё —	рук Тваіх	над творамі (стварэннямі, работаю)	Ты зрабіў яго уладаром* (учыніў, паставіў, гаспадаром)	

7. Ты зрабіў яго ўладаром над творамі рук Тваіх – усё Ты паклаў пад ногі яго.

* Варыянт: “Ты даў яму ўладу/панаванне...” ці “Ты даў яму панаванне...”

šā·dāy	ba·hā·mō·wq	wə·ġam	kul·lām	wa·'ā·lā·pîm	sō·neh	8.
שָׂדָי	בְּהֶמוֹת	אֲגַם	כָּלָם	וְאֵלֵפִים	צִנְהָ	
• палявыя*	звяры (звяр’ё)	а/і таксама (яшчэ, нават)	усе	і валы* (быкі)	авечкі*	

8. Авечкі і валы ўсе, і нават звяры палявыя,

* Альтэрнатыўны пераклад замест “авечкі і валы” – “дробная і буйная жывёла” (г.зн. уся хатняя жывёла), і як супрацьстаўленне ці дапаўненне ў другой часты з’яўляюцца дзікія (палявыя) звяры.

yam·mîm	'ā·rə·ḥō·wī	'ō·bêr	hay·yām	ū·dō·gê	ma·yim	šip·pō·wr	9.
יַמִּים:	אַרְחֹות	עֹבֵר	הַיָּם	וּדְגֵי	שָׁמַיִם	צִפּוֹר	
марскімі (мораў)	шляхамі	што ходзяць* (праходзяць)	марскія (мора, у моры)	і рыбы	нябесныя (неба, у небе)	птушкі (птаства)	

9. Птушкі нябесныя і рыбы марскія, што праходзяць шляхамі марскімі.

* Альтэрнатыўны пераклад: “і ўсё, што праходзіць шляхамі марскімі”.

hā·'ā·reš	bə·kāl	mə·kā	'ad·dîr	māh-	'ā·dō·nê·nū	Yah·weh	10.
הָאָרֶץ	בְּכֹל-	שְׁמִיךְ	אֲדִיר	מָה-	אֲדֹנָינוּ	יְהוָה	
зямлі	па ўсёй (на/ва ўсёй)	Тваё імя	велічнае (вялікаснае, дзівоснае, слаўнае, магутнае, узвялічанае)	як (якое)	Спадар наш (Госпад наш, Валадар наш)	(О.) Госпад (Ягвэ)	

10. О, Госпадзе, Валадару наш, якое велічнае імя Тваё па ўсёй зямлі; Ты паставіў славу Сваю над нябёсамі.

NB. дакладнае паўтарэнне 1-й часткі 2-га радка

Псалъм 22 (23)

Гімн даверу ў хвіліну адчаю

<p>’eh·sār lō</p> <p>אֶחָסָר לֹא</p>	<p>rō·’î</p> <p>רֹעִי</p>	<p>Yah·weh</p> <p>יְהוָה</p>	<p>lā·dā·wīd</p> <p>לְדָוִד</p>	<p>miz·mō·wr</p> <p>מִזְמוֹר</p>	1.		
<p>буду мець нястачы (меціму патрэбы, бракуе <i>(мне нічога)</i>).</p>	<p>не</p>	<p>мой пастыр</p>	<p>— Госпад (Ягвэ)</p>	<p>Давіда</p>	<p>Псалъм (псалом, псальма)</p>		
<p>yə·na·hă·lê·nî</p> <p>יְנַהֲלֵנִי</p>	<p>mə·nu·ḥō·wî</p> <p>מְנוּחֹתַי</p>	<p>mê</p> <p>מֵי</p>	<p>’al-</p> <p>עַל-</p>	<p>yar·bî·šê·nî</p> <p>יַרְבִּיעֲנִי <i>(Ён)</i></p>	<p>de·še</p> <p>דְּשֵׁא</p>	<p>bin·’ō·wî</p> <p>בְּנֵאוֹתַי</p>	2.
<p>мяне вядзе. (водзіць)</p>	<p>ціхіх (спакойных)</p>	<p>водаў</p>	<p>да (над, на, каля)</p>	<p>укладвае мяне (дае мне адпачыць)</p>	<p>зялёных (травяністых, рунеючых, зелянеючых)</p>	<p>на пашах (выганах, папасах, лугах)</p>	<p>2. на зелянеючых пашах Ён укладвае мяне, вядзе мяне да ціхіх водаў,</p>
<p>šə·mōw</p> <p>שְׁמוֹ</p>	<p>lā·ma·’an</p> <p>לֹאֲמַעַן</p>	<p>še·deq</p> <p>שֶׁדֶק</p>	<p>bə·ma‘·gə·lê-</p> <p>בְּמַעְגְּלֵי-</p>	<p>yan·hê·nî</p> <p>יַנְחֵנִי</p>	<p>yə·šō·w·bēb</p> <p>יְשׁוּבֵב <i>(Ён)</i></p>	<p>naḫ·šî</p> <p>נַפְשִׁי</p>	3.
<p>свайго Імя</p>	<p>дзеля (на карысць)</p>	<p>справядлівасці (праўды),</p>	<p>на/у сцежкі (шляхамі, кірункамі)</p>	<p>кіруе мяне (выводзіць, вядзе)</p>	<p>аднаўляе* (аджыўляе, узнаўляе);</p>	<p>маю душу</p>	<p>3. Ён аднаўляе душу маю, Ён вядзе мяне сцежкамі праўды дзеля свайго Імя.</p>

* Літаральна: “павяртае”, у сэнсе да першаснага / нармальнага / добрага стану. Дзеля пэўных адценняў сэнсу (вяртанне з немачы да моцнага стану) часам перакладаюць і як: мацуе, падмацоўвае, ўзмацоўвае.

rā'	'î-rā	lō-	ṣal·mā·wet	bə·gê	'ê-lèk	kî-	gam	4.
רָע	אִירָא	לֹא-	צְלֻמוֹת	בְּגִיָּא	אֵלֶיךָ	כִּי-	גַם	
зла (ліха, напасці)	пабаюся (спужаюся, баюся, злякаюся)	не	смяротнага ценю (ценю смерці, глыбокага (смерці падобнага) ценю)	далінай (лагчынай, нізінай, цяснінай, западзінай)	пайду (буду ісці, накіруюся)	Нават калі*	(нават як)	

4. Нават калі буду ісці
далінай смяротнага ценю
– не пабаюся зла, бо Ты са
мною; Твой посах і кій
Твой – яны супакойваюць
мяне.

* Гэтыя два элементы складаюць сталую моўную камбінацыю.

yə·na·hā·mu·nî	hêm·māh	ū·miš·'an·te·kā	šib·tə·kā	'im·mā·dî	'at·tāh	kî-
יְנַחֲמֵנִי:	הֲמָה	וְיָמִשׁ עִנְיֹתֶךָ	שִׁבְתְּךָ	עִמָּדִי	תָּה	כִּי-
суцяшаюць мяне (супакойваюць)	яны	і Твой кій*	Твой посах*	са мною	Ты	бо
		(падпора, палка, посах)	(ляска, жазло, дубец)			

* Паводле каментатараў: словы з лексікону пастухоў, якія мелі па два кійкі: даўжэйшы – для згортвання ды кіравання
статкам (звычайна загнуты на канцы) ды карацейшы – для абпірання пры хаджэнні і іншых дзеяў.

šō·rə·gāy	ne·gēd	šul·hān	lə·pā·nay	ta·'ā·rōk	5.
צָרָי	נֶגֶד	שֻׁלְחָן	לְפָנַי	תַּעֲרֹךְ	
маіх ворагаў (непрыцеляў, супраціўнікаў, уціскальнікаў);	насупраць (перад, у прысутнасці, на вачах у, прад абліччам)	стол (гасціну, трапезу)	перада мной	Ты накрываеш (накрыеш, падрыхтуеш, рыхтуеш, наладзіш)	

5. Ты накрываеш перада
мною стол насупраць
ворагаў маіх,
намошчваеш галаву маю
алеем, а мой келіх –
даверху поўны.

rə·wā·yāh.	kō·w·sî	rō·šî	baš·še·men	diš·šan·tā
רֹנִיָּה:	כּוֹסֵי	רֹאשִׁי	בַּשֶּׁמֶן	דִּישְׁנֹתַי
перапоўнена (поўная з верхам (даверху), паўнюсенькая)	мая чаша (келіх, чара)	маю галаву	алеем	намасціў (памазаву, намошчваеш)

ḥay·yāy yə·mê kāl-
 חַיִּי יְמֵי כָּל־
 жыщця дні усе
 майго (ва ўсе)

yir·də·pū·nî
 יִרְדְּפוּנִי
 1. будуць ісці за мною
 (праследуюць, будуць
 спадарожнічаць мне)
 2. хай ідуць за мною
 (+тыя ж варыянты)

wā·ḥe·sed
 וְחֶסֶד
 і ласка
 (міласць,
 міласэрнасць)

tō·wəb
 טוֹב
 дабрыня
 (шчасце,
 шчаслівасць)

'ak
 אֶךְ
 1. Толькі
 (адно)
 2. Так
 (пэўна,
 безумоўна)

6.

6. Хай толькі дабрыня і ласка спадарожнічаюць мне ва ўсе дні жыцця майго, а я перабываціму ў доме Госпада праз доўгія дні.

yā·mîm
 יָמַיִם

дзён*

lə·'ō·reḵ
 לְאָרֶךְ

на
 даўжыню*

Yah·weh
 יְהוָה

Госпада
 (Ягвэ)

bə·bêt-
 בְּבֵית-

у доме
 (у жытле)

wə·šab·tî
 וְשָׁבְתִי

і/а я перабываціму
 (буду жыць,
 пасялюся,
 пражываціму,
 застануся)

* Габрэйскі выраз “на даўжыню дзён” азначае “на доўгія дні”, “на ўсё жыццё”, часам працягваецца да “навекі”.

Псалъм 50 (51)

Песня каянніка

lə·dā·wid miz·mō·wr lam·naš·šê·aḥ, **1.**
 :לְדָוִד מִזְמוֹר לְמַנְצִיחַ

Давіда Псалъм Кіраўніку хору
 (Давідавы) (псалом, псальма)

1. Кіраўніку хору. Псалъм Давіда.

baṭ- šā·ba‘ ’el- bā, ka·’ā·šer- han·nā·bî; nā·tān ’ê·lāw bə·ḥō·w- **2.**
 :בַּת-שָׁבַע אֶל- בָּא כְּאֲשֶׁר- הַנְּבִיא נָתַן אֵלָיו כְּבוֹא-

Бат-Шэбы да увайшоў* калі (ён/Давід) прарок Натан да яго калі прыйшоў
 (Вірсавіі, Бэтсэбы) (пасля таго, як)

2. Калі прыйшоў да яго прарок Натан, пасля таго, як Давід увайшоў да Бат-Шэбы.

* Эўфемізм са значэннем сэксуальнага кантакту.

ra·ḥā·me·kā, kə·rōb kə·ḥas·de·kā; ’ê·lō·hîm ḥān·nê·nî **3.**
 רַחֲמֶיךָ כָּרֹב כְּחַסְדֶּךָ אֱלֹהִים חַנּוּנֵי

літасцівасці Тваёй паводле мноства ; паводле міласці Тваёй* (О) Божа , Злітуйся нада мною
 (міласэрнасці, ласкі) (велічы, вялікасці) (міласэрнасці, ласкі)

3. Злітуйся нада мною, Божа, паводле міласці Тваёй; паводле мноства літасцівасці Тваёй сатры правіны мае.

* У Септуагінце: “вялікай міласці”

pə·šā·’āy. mə·ḥēh
 פְּשָׁעַי מַחְה

правіны* мае сатры
 (злочыны, (загладзь,
 беззаконні, знішчы,
 грахі) скасуі)

* У гэтым радку і ў наступных шматкроць ужываюцца словы, вельмі блізкія паводле значэння і часам узаемазамяняльныя, са значэннем граху, правіны, беззаконня і г.д. Найбольш літаральнае значэнне падаецца заўжды першым.

ṭa·hă·rê·nî	ū·mê·ḥaṭ·tā·tî	mê·'ă·wō·nî	kab·bə·sê·nî	har·bêh	4.
טְהַרְנִי׃	וּמַחֲטָאתַי	מֵעֲוֹנַי	כַּבִּסְנִי	הַרְבֵּה	
• ачысці мяне	і ад граху майго	ад правіннасці маёй (віны, беззаконня, бяспраўя)	абмый мяне (адмый)	Шматкроць (моцна, вельмі, шчодра, =цалкам, усяго	

4. Шматкроць абмый мяне ад правіннасці маёй і ад граху майго ачысці мяне.

tā·mîd	neġ·dî	wə·ḥaṭ·tā·tî	'ê·dā'	'ă·nî	pə·šā·'ay	kî-	5.
תְּמִיד׃	נֶגְדִי	וְחַטָּאתַי	אֲדַע	אֲנִי	פְּשָׁעַי	כִּי-	
• заўсёды (стала, безупынна)	перада мною (у прысутнасці, на вачах у, прад абліччам, наспраць)	і грэх мой	ведаю (усведамляю, прызнаю)	я	правіны мае (злочыны, беззаконні, грахі)	Бо	

5. Бо правіны мае я ведаю, і грэх мой заўсёды перада мною.

'ā·śî·tî	bə·'ê·ne·kā	wə·hā·ra'	hā·tā·tî	lə·bad·də·kā	lə·kā	6.
עָשִׂיתִי	בְּעֵינָיִךְ	וְהָרַע	חַטָּאתַי	לְבַדְּךָ	לְךָ	
• я зрабіў (учыніў)	у Тваіх вачах** (перад вачыма Тваімі)	і злое (ліхое, благое)	я зграшыў	Табе* аднаму (адзінаму)	Табе*	

6. Табе, Табе адзінаму я зграшыў і злое ў Тваіх вачах учыніў, каб ты (аказаўся) справядлівы ў словах Тваіх, беззаганны ў судзе Тваім.

* Магчымыя варыянты: супраць Цябе, перад Табою, у дачыненні да Цябе

** Два варыянты прачытання: “(тое, што) злое ў Тваіх вачах” і “ўчыніў перад вачыма Тваімі”

bə·šā·pə·ṭe·kā	tiz·keh	bə·dā·bə·re·kā	tiṣ·daq	lə·ma·'an
בְּשִׁפְטֶיךָ׃	תִּזְכֶּה	בְּדַבְּרֶךָ	תִּצְדַּק	לְמַעַן
• у судзе Тваім	беззаганным (чыстым, справядлівым)	у сказаным Табою (у словах Тваіх, у тым, што гаворыш)	Ты справядлівы (правы, апраўданы)	так што (каб, дык)

'im·mî	ye·hě·mat·nî	ū·bə·hêt	hō·w·lā·lə·tî	bə·'ā·wō·wn	hên-	7.
אִמִּי	יְחַמְתַּנִּי	וּבְחַטֵּי	חַוְלַתִּי	בְּעֵוֹן	הֵן	
маці мая	зачала мяне (пачала)	і ў граху*	я нарадзіўся (створаны)	у правіннасці (з віною, у незаконні)	Вось	

7. Вось, у правіннасці нарадзіўся я, і ў граху зачала мяне маці мая.

* Маецца на ўвазе: “з грахом” ці “(ужо) грэшнікам”

tō·w·dî·'ê·nî	hāk·māh	ū·bə·sā·tum	bat·tu·hō·wt	hā·paš·tā	'ē·met	hên-	8.
תּוֹדִיעֲנִי	חֲכָמָה	וּבְסֹתָם	בְּטֹהוֹתַי	חַפְצָתָא	אֱמֶת	הֵן	
даеш мне пазнаць (паказваеш, вучыш, ці: навучы мяне)	мудрасць	і ў схаваным** (прыхаваным, патаемным)	ў нутры* (у пакрытым, у сэрцы)	(якую) Ты жадаеш (міла Табе, падабаецца Табе)	праўда	Вось	

8. Вось, Ты праўды ў нутры жадаеш і даеш мне пазнанне мудрасці ў сэрцы.

* Літаральна: “у пакрытым”, што найпрост можа азначаць “у нырках”, але мае значэнне і “ў нутры”.

** Слова, паралельнае папярэдняму. Сэнс фразы дакладна невядомы. Часам пара чытаецца як “нутро/сэрца” (“праўда ў нутры - мудрасць у сэрцы” ці наадварот). Альтэрнатыўнае: “у (рэчах) схаваных жадаеш праўды і пра таемныя вучыш мудрасці”.

'al·bîn	ū·miš·še·leḡ	tə·kab·bə·sê·nî	wə·'et·hār	bə·'ê·zō·wə	tə·hat·tə·'ê·nî	9.
אֶלְבִּינִי	וּמִשְׁלֵג	תְּכַבְּסֵנִי	וְאֶטְהַר	בְּאֵזוֹב	תְּחַטְּאֵנִי	
я буду бялейшы (стану)	і за снег	абмый мяне	і я буду чысты	(з) гісопам (ісопам)	Ачысці* мяне (разграшы, акрапі)	

9. Акрапі мяне ісопам – і я буду чысты, абмый мяне – і я стану бялейшы за снег.

* Дзеяслоў гаворыць пра рытуальнае ачышчэнне ад граху, падчас якога для акраплення як важнай часткі рытуалу выкарыстоўваўся ісоп (пэўная расліна). З гэтай прычыны часта перадаюць сэнс, перакладаючы: “акрапі мяне ісопам”.

dik·kî·tā	'ā·šā·mō·wt	tā·ḡê·lə·nāh	wə·šim·hāh	šā·šō·wn	taš·mî·'ê·nî	10.
דְּכִיתָ	עֲצָמוֹתַי	תִּגְלַנְהָ	וְשִׂמְחָה	שִׂשׂוֹן	תְּשַׂמְּעֵנִי	
Ты пакрышыў (паламаў, раздрабіў)	косці	узрадуюцца (хай узрадуюцца)	і весялосць (радасць)	радасць	Дай мне пачуць	

10. Дай мне пачуць радасць і весялосць, (хай) узрадуюцца косці, што ты пакрышыў.

mə·hêh 'ă·wō·nō·ṭay wə·kāl mē·ḥā·ṭā·'āy pā·ne·kā has·têr 11.
 מְחַהֵחַ עֲוֹנֹתַי וְכֹל־ מַחֲטָאֵי פְּנֵיךָ הַסִּתֵּר
 сатры мае правіннасці і ўсе ад грахоў маіх твар Твой Схавай*
 (загладзь, (віны, адблячча) (укрый, адварні)
 знішчы, беззаконні, бяспраўі)
 скасуй)

11. Адварні твар Твой ад грахоў маіх і ўсе мае правіннасці сатры.

* Літаральнае “схаваць твар” тут нясе значэнне “не глядзець на нешта, адварнуўшыся ад гэтага”.

bə·qir·bî ḥad·dêš nā·kō·wn wə·rū·aḥ 'ē·lō·hîm lî bə·rā- ṭā·hō·wr lēb 12.
 בְּקִירְבִּי חַדְדֵּשׁ נֶאֱכֹן וְרוּחַ אֱלֹהִים לִי בְּרָא־ טָהוֹר לֵב
 ува мне аднаві цвёрды* і дух Божа мне ствары чыстае сэрца
 (у нутры** (узнаві) (трывалы, верны, правы)
 маім)

12. Сэрца чыстае ствары мне, Божа, і дух цвёрды аднаві ўва мне.

* “цвёрды, трывалы, непахісны, што стаіць моцна і проста”. Тут – у маральным аспекце, таму магчымы варыянт: “справядлівы”.

** “Нутро/сярэдзіна”, як і “сэрца” на пачатку радка, з’яўляюцца тут не столькі анатамічнымі тэрмінамі, колькі сімваламі ўнутрана цэнтра эмоцый, пачуццяў, жаданняў.

mim·men·nî tiq·qaḥ 'al- qāq·šə·kā wə·rū·aḥ mil·lə·pā·ne·kā taš·lî·kê·nî 'al- 13.
 מִמְּנֵי תִקַּח אֶל־ קְדֹשֶׁךָ וְרוּחַ מִלְּפָנֶיךָ תִּשְׁלִיכֵנִי אֶל־
 ад мяне адбірай не Твой святы і дух ад твару Твайго адкінь мяне не
 (аднімай) (адблячча) (адрынь)

13. Не адкінь мяне ад твару Твайго і Духа Твайго святога не адбірай ад мяне.

tis·mə·kê·nî nə·dî·bāh wə·rū·aḥ yiš·'e·kā šə·šō·wn lî hā·šî·bāh 14.
 תִּסְמְכֵנִי נְדִיבָה וְרוּחַ יִשְׁעֶךָ שְׂשׁוֹן לִי הַשִּׁיבָה
 падтрымай** мяне *1) ахвотным, добрае волі і духам выратавання радасць мне Вярні
 2) шчодрым
 3) высакародным
 (збаўлення, ратавання)

14. Вярні мне радасць Твайго выратавання і духам ахвотным (да дапамогі) падтрымай мяне.

* Адзінае пазіцыі адносна разумення значэння сярод каментатараў і перакладчыкаў няма.

** Падтрымліваць – як падпоркаю; не даць упасці.

yā·šū·bū	'ê·le·kā	wə·ḥaṭ·tā·'îm	də·rā·ke·kā	pō·šə·'îm	'ā·lam·mə·dāh	15.
יְשׁוּבוּ:	אֵלַי	יְחַטְּאִים	דְּרַכֶּיךָ	פְּשָׁעִים	אֲלַמְּדָה	
вернуцца	да Цябе	і грэшнікі	Тваіх шляхоў	адступнікаў* (беззаконнікаў, выступнікаў)	Буду вучыць (навучу, вучыціму)	

15. Навучу адступнікаў
шляхоў Тваіх, і грэшнікі
вернуцца да Цябе.

* Літаральна: тых, што пераступаюць/парушаюць закон, такім чынам адыходзячы ад закону.

tə·šū·'ā·tî	'ê·lō·hê	'êlō·hîm	mid·dā·mîm	ḥaṣ·ṣî·lê·nî	16.
תְּשׁוּעָתִי	אֱלֹהֵי	אֱלֹהִים	מִדְּמַיִם	הַצִּילֵנִי	
майго збаўлення (выратавання, ратунку)	Бог	Божа	ад крывёў* (кровапраліццяў)	Вызвалі мяне (вывальні)	

16. Вызвалі мяне ад (віны)
крыві, Божа, Божа майго
збаўлення, язык мой
апяваціме радасна
справядлівасць Тваю.

* Слова азначае як “кроў”, так і “праліццё крыві” (усё ў множным ліку), а з гэтага таксама нясе сэнс “віны за кровапраліцце” ці “платы за пралітую кроў”. Можна быць адсылкаю да віны Давіда за забойства Урыі (2Сам (2Цар.) 11:17).

ṣîd·qā·tē·kā	lə·šō·w·nî,	tə·ran·nên
צִדְקָתְךָ	לְשׁוֹנִי	תְּרַנֵּן
справядлівасць Тваю (праўду, правасць, праведнасць)	язык мой	спяваціме радасна* (радасна ўславіць, будзе гучна апяваць)

* дзеяслоў ад слова “радасць/вяселосць”; апісвае любыя радасна-ўрачыстыя ўскліканні ў гонар кагосьці або чагосьці.

tə·hil·lā·tē·kā	yag·gîd	ū·pî	tîp·tāh	śə·pā·tay	'ā·dō·nāy	17.
תְּהַלֵּלְךָ:	יְגַיד	אִפִּי	תִּפְתַּח	שְׂפָתַי	אֲדַנֵּי	
хвалу Тваю	выкажа (прамовіць, абвесціць, апавяшчаціме,	і рот мой (вусны)	раскрыў (адкрыў)	вусны мае (губы)	Госпадзе	

17. Госпадзе, раскрый
вусны мае, і рот мой
будзе прамаўляць хвалу
Тваю.

tir·seh lō 'ō·w·lāh wə·'et·tê·nāh ze·bah tah·pōš lō- kī 18.
:תְּרַצָּה לֹא עוֹלָה וְאֶתְנָה זֶבַח תַּחֲפֹז לֹא- כִּי

, приемна Табе не усеспаленне і я даў *(бы яе)* , ахвяры жадаеш Ты не Бо
 (падабаецца, ((інакш) я б прынёс *(яе)* (прыемна, міла Табе) будзе люба) прынашэнне)

18. Бо не жадаеш ты ахвяры, я ж бо даў бы яе, усеспаленне Табе не будзе любае.

wə·niḏ·keh niš·bār lēḇ- niš·bā·rāh rū·aḥ 'ē·lō·hîm zib·hê 19.
וְנִדְכָה נִשְׁבָּר לֵב- נִשְׁבָּרָה רוּחַ אֱלֹהִים זִבְחֵי

, і патрушчаным*² зломленым*¹ сэрцам , зломлены*¹ дух - Богу ахвяра
 (раздробленым, (поўным скрухі, (скрушаны, пакаянны) прыгнечаным, у раскаянні) засмучаным, скрышаным)

19. Ахвяра Богу – дух зломлены, сэрцам зломленым і прыгнечаным Ты, Божа, не пагардзіш.

*¹⁻² Гэтыя словы вельмі блізкія. Абодва нясуць сэнс ламання на часткі, але другое – з адценнем раструшчвання ды раскрышвання (гл. в. 10 у дачыненні да костак). Таксама яны нясуць і дадатковы сэнс – пакаяння, прыгнечання, засмучэння, скрухі за правіну, што і выходзіць на першы план у гэтым вершы. У грэцкім перакладзе Септуагінты другое слова перакладаецца хутчэй як “пакорлівы, прыніжаны”.

tib·zeh lō 'ē·lō·hîm
:תִּבְזֶה לֹא אֱלֹהִים

. пагардзіш Ты не , Божа
 (пагарджаеш, (па)грэбуеш)

yə·rū·šā·lim hō·w·mō·wṭ tib·neh šî·yō·wn 'et- bir·šō·wn·kā hê·tî·bāh 20.
:ירוּשָׁלַיִם חֹמוֹת תִּבְנֶה צִיּוֹן אֶת- בְּרִצּוֹנָךְ הֵיטִיבָהּ

. Ерусаліму сцены адбудуй , Сіёну (-) у добразычлівасці Тваёй Дабро ўчыні
 (Ерузалема) (муры) (Ты адбудуеш) (у ласцы, спрыянні, прыхільнасці) (рабі дабро, шчасці, спрыяй)

20. Дабро ўчыні Сіёну ў прыхільнасці Тваёй, адбудуй муры Ерусаліму.

wə·kālil	‘ō·w·lāh	še·deq	zib·hê-	tah·pōš	’āz	21.
וְכָלִיל	עוֹלָה	צְדָק	זְבִיחַ-	תַּחֲפֹשׁ	אֵז	
і цэласпаленне* (усяцэлыя ахвяры)	прынашэнне (усеспаленне)	справядлівасці (праўды, правую)	ахвяру (ахвяры)	пажадаеш Ты (будзе міла Табе, упадабаеш, прымеш)	Тады	

21. Тады ўпадабаеш Ты ахвяры справядлівасці – прынашэнне і ўсеспаленне, тады ўскладуць цялят на Твой ахвярнік.

* Літаральна: “цэлыя (ахвяры)”. Тут або “цэльнае хлебнае прынашэнне”, або хутчэй “цэласпаленне /усеспаленне”. Папярэдняе слова, што гучыць сінанімічна, мае літаральны сэнс “ахвяра, што ўзносіцца/прыносіцца (на алтар да цэласпалення)”. Калі яны ідуць у пары, то першае лепей перакладаць літаральным значэннем: “паднясенне” ці “прынашэнне”.

pā·rîm	miz·ba·hă·kâ	‘al-	ya·‘ă·lū	’āz
פָּרִים:	מִזְבֵּחַךְ	עַל-	יְעַלֶּוּ	אֵז
цялят (цяльцоў)	ахвярнік Твой	на	узнясуць (ускладуць)	тады

Псалъм 62 (63)

Гімн спраглага шукання Бога

yə·hū·dāh	bə·miḏ·bar	bih·yō·w·tōw	lə·dā·wid	miz·mō·wr	1.
יְהוָה־הַ	בְּמִדְבָּר	בְּהֵיאוֹתוֹ	לְדָוִד	מִזְמוֹר	
Юдэйскай	у пустыні	калі ён быў (у бытнасць яго)	Давіда (Давідавы)	Псалъм (псалом, псальма)	

1. Псалъм Давіда, калі ён быў у пустыні Юдэйскай.

naḅ·šî	lə·kā	šā·mə·'āh	'āša·hā·re·kā	'at·tāh	'ē·lî	'ē·lō·hîm	2.
נַפְשִׁי	לְךָ	צָמְאַה	אֲשַׁתְּרַךְ	אַתָּה	אֱלֹהֵי	אֱלֹהִים	
душа мая	Цябе (па Табе)	прагне (смягне)	1) Цябе шукаю ад золку (святання, раніцы) 2) Цябе шукаю пільна (гарліва, прагна)	Ты	Бог мой	Бог (Божя)	

2. Божя, Ты – Бог мой, Цябе ад золку шукаю, Цябе прагне душа мая, па Табе тужыць цела маё ў зямлі сухой, знясіленай і бязводнай.

mā·yim	bə·lî-	wə·'ā·yêp	šî·yāh	bə·'e·reṣ-	bə·śā·rî	lə·kā	kā·mah
מַיִם־	בְּלִי-	וְעַיִף	צֵיָה	בְּאַרְצִי-	בְּשָׂרִי	לְךָ	כָּמָה
вады	без	і знясіленай (саслаблай, спраглай)	сухой* (высахлай, засушлівай)	у зямлі	цела маё	па Табе	тужыць (ад тугі знемагае)

* “У зямлі сухой” - метафара да “ў пустыні”. Дзеля захавання колькасці прыметнікаў ці даўжыні фразы, часам перакладаецца як “у зямлі пустыннай”.

ū·kə·bō·w·de·kā	'uz·zə·kā	lir·'ō·wṭ	hā·zî·tî·kā	baq·qō·deš	kên	3.
וּכְבוֹדְךָ־	עֲזָרְךָ	לְרֵאוֹת	חֲזִיתִיךָ	בְּקִדְשׁ	כֵּן	
і славу Тваю	сілу Тваю (моц, магутнасць)	(каб) бачыць	я сузіраў Цябе (бачыў)	у святыні (святым месцы)	Гэтак	

3. Гэтак у святыні я сузіраў Цябе, каб бачыць сілу Тваю і славу Тваю,

yə·šab·bə·hū·nə·kā śə·pā·tay mē·hay·yīm ḥas·də·kā tō·wəb kī- 4.
 :יִשְׁבְּחֶנּוּךָ שִׁפְתַי מִחַיִּים חֶסֶדְךָ טוֹב כִּי-
 • будуць хваліць Цябе мае вусны ; за жыццё ласка Твая лепшая бо
 (уславяць, усхваляць) (міласць Твая)

4. бо ласка твая лепшая за жыццё; мае вусны ўсхваляць Цябе.

kar·pāy 'es·śā bə·šim·kā bə·hay·yāy 'ā·bā·rek·kā kēn 5.
 :כַּפַּי אֲשָׂא בְשִׁמְךָ בְחַיֵּי אֲבָרְכְךָ כֵּן
 • далоні мае узнясу у імя Тваё , у жыцці маім бласлаўляціму Цябе Гэтак
 (рукі мае) (буду ўзносіць, падыму) (праз *усё*) жыццё маё, ва (буду дабраслаўляць, дабраслаўлю)
 (*ўсе дні*) жыцця майго)

5. Гэтак бласлаўляціму Цябе ў жыцці маім, узнясу далоні мае ў імя Тваё.

pī yə·hal·lel- rə·nā·nō·wī wə·šip·tē nap·šī tiś·ba' wā·de·šen ḥē·leb kə·mōw 6.
 :פִּי יְהַלֵּל- רִנְנוֹת וּשְׁפִתַי נִפְשִׁי תִשְׁבַּע וּדְשֵׁן חֶלֶב כֶּמֶן
 • рот мой уславіць радасці і вуснамі , душа мая насыціцца і тукам* шпікам* Як
 (вусны мае) (славіць, хваліць, хваліціме) (радаснага спеву) ** (губамі, словамі) (насычаецца, сыціцца) (тлушчам) (лоем) (быццам, нібы)

6. Быццам шпікам і тукам насыціцца душа мая, і вуснамі радасці славіць (Цябе) будзе рот мой,

* “Хэлеб” (“шпік”) мае метафарычнае значэнне “найлепшае часткі/ежы”, а “дэшэн” (“тук”) нясе агульнае значэнне тлустасці/сытнасці. Іншымі словамі, “шпікам і тукам” можна быць: “найлепшымі і пажыўнымі/тлустымі стравамі”.

** Месца можа быць перакладзена як “вуснамі радаснымі уславіць Цябе рот мой” і як “словамі радаснага спеву ўславіць Цябе рот мой (/уславяць вусны мае).

bāk 'eh·geh- bə·'aš·mu·rō·wī yə·šū·'āy 'al- zə·kar·tī·kā 'im- 7.
 :בָּק אֶהְגֶּה- בְּאֲשֵׁמוֹרוֹת יִצְוַעַי עַל- זְכוֹרְתֶיךָ אִם-
 • аб Табе разважаю (*уголас*)** у варты *начныя** , ложку маім на я ўспамінаю Цябе калі
 (пра Цябе) (прамаўляю, абмяркоўваю) (*у гадзіны*) *начных* вортаў) (аб Табе) (як)

7. калі я ўспамінаю Цябе на ложку маім, разважаю аб Табе ў варты *начныя*.

* Ноч дзялілася на тры ці чатыры перыяды-“варты”, якімі адлічваўся *начны час*, таму ў дадзеным кантэксте гэты выраз можа быць перакладзены як “у *начны гадзіны*” ці проста “*ўначы*”.

** Падчас навучання закону і разважаання над ім тэксты звычайна *ціха рэцытаваліся*.

’ă·ran·nên kə·nā·pē·kā ū·bə·šēl lî ‘ez·rā·tāh hā·yî·tā kî- 8.
 אֲרַנֵּן כַּנְפֵיךָ וּבְצֵל לִי עֲזַרְתָּהּ הַיְיָ כִּי-
 (я) радуюся крылаў Тваix i ў засені , мне дапамагай Ты быў бо
 (пяю (радасна)) (у цені, пад покрывам) (памочнікам) (стаўся)

8. Бо Ты быў мне дапамагай, i ў засені крылаў Тваix я радуюся.

yə·mî·ne·kā tā·mə·kāh bî ’a·hă·re·kā nap·šî dā·bə·qāh 9.
 מִיְמִינְךָ תְּמַכֶּה בִּי אֶחְרִיךָ נַפְשִׁי דָבַקָה
 правіца Твая падтрымлівае мяне , да Цябе мая душа Прыліпла
 (трымае) (моцна) прытулілася, прыгарнулася, прыхілілася)

9. Прыхілілася да Цябе душа мая, правіца Твая падтрымлівае мяне.

hā·’ā·reṣ bə·taḥ·tî·yō·wṭ yā·bō·’ū nap·šî yə·baq·šū lə·šō·w·’āh wə·hēm·māh 10.
 הָאָרֶץ בְּתַחְתִּיּוֹתַי יָבֹאוּ נַפְשִׁי יִבְקְשׁוּ לְשׂוֹאֵה וְהֵמָּה
 , зямлі у глыбіні пойдуць , маёй душы шукаюць загубы але тыя
 (у дольных месцы (у прадонні, у апраметных) (прыйдучь, сыдуць) (майго жьщця) (жадаюць) (пагібелі, знішчэння, спусташэння) (тыя ж, а тыя)

10. А тыя, што шукаюць загубы душы маёй, (хай) сыдуць у прадонні зямлі,

yih·yū šu·’ā·lîm mə·nāṭ hā·reḅ yə·dê- ‘al- yag·gî·ru·hū 11.
 יְהִיּוּ שְׁעָלַי מִנַּת חֶרֶב יְדֵי- עַל- יִגְרֶהוּ
 (хай) будуць лісаў здабычаю , мяча рукі** на праліюць яго*
 (стануць, (шакалаў) (часткаю/ доляю) (будуць аддадзеныя, будуць забітыя)

11. (хай) будуць аддадзеныя ў рукі мяча, хай стануцца здабычаю шакалаў.

* Месца не да канца яснае ў літаральным прачытанні. Адно прачытанне: “(хай) праліюць яго” (маецца на ўвазе праліццё крыві як сімвал забойства). Іншы варыянт: “хай аддадуць яго (у рукі мяча)” – паводле шэрагу даследнікаў можа быць прачытана ў зваротнай форме: “хай будуць аддадзеныя (у рукі мяча)” = (паводле абодвух прачытанняў) “хай будуць забітыя” ці “хай загінуць”.

** “На рукі” мае ўказальны сэнс. У дадзеным выпадку “на рукі мяча” = “мячу” (“мячом”, “ад мяча”).

kāl- yit̄·hal·lêl bê·lō·hîm yiš·maḥ wə·ham·me·lek 12.
כָּל־ יִתְהַלֵּל בְּאֱלֹהִים יִשְׂמַח וְהַמֶּלֶךְ
(хай)
 , кожны усхваліцца ! у Богу узвесаляцца А цар
(хваліцца будзе, усцешыцца) (узрадуецца, усцешыцца) (кароль)

šā·qer dō·wə·rê- pî yis·sā·kêr kî bōw han·niš·bā‘
שָׁקֵר: דּוֹבְרֵי־ פִּי יִסְכֹּר כִּי בּוֹ הַנִּשְׁבָּע
 няпраўду што гавораць вусны будуць замкнёныя бо , Ім хто прысягае
(ману) (раты) (заткнутыя, спыненыя) (клянецца)

12. А цар хай узвесаляцца ў Богу! Усхваліцца кожны, хто Ім прысягае, бо вусны тых, што няпраўду гавораць, будуць замкнёныя.

Псалъм 83 (84)

Гімн тугі на Храме

miz·mō·wr	qō·rah	lib·nê-	hag·git·tîṭ	‘al-	lam·naṣ·ṣê·aḥ	1.
מִזְמוֹר׃	קָרַח	לְבַנֵּי-	הַגִּתִּית	עַל-	לְמִנְצֵחַ	
• псалъм (псальма, псалом)	Карэевых (Корэ, Кораха)	сыноў ,	гацкі* (гэфскі, гэцкі) (лад або інструмент)	на	Кіраўніку хору	

1. Кіраўніку хору, на гацкі.
Псалъм сыноў Карэевых.

* Прыметнік ад назвы г. Гат (Гата, Гэт, Гаф / Gath) у Ханаане. Тут: або музычны лад, або пэўны мясцовы інструмент.

** Карэй (Корэ, Кора^x) – лявіт, які ў свой час з сябрамі ўзбунтаваўся супраць асаблівых правоў Майсея і Аарона (Лік. 16), за што загінула 250 чалавек, але род Карэя не перарваўся. Ягоныя нашчадкі служылі пры святыні на розных пасадах, а некаторыя з іх сталі вядомыя як спевакі пры святыні (напр. 1 Летап. 6:31-38).

ṣə·bā·‘ō·wī	Yah·weh	miš·kə·nō·w·te·kā	yə·dī·dō·wī	mah-	2.
צְבָאוֹת׃	יְהוָה׃	מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ	יְדִידוֹתֶיךָ	מַה-	
! войскаў** (арміяў, рацяў, ратніцтваў) (як тытул: Цэбаот, Саваоф)	Госпадзе (Ягвэ)	, жытлы* Твае (жыллэ, сядзібы, скініі)	любых (мілых, прыемных)	Як (якія, як жа)	

2. Як жа любяе жытло
Тваё, Госпадзе войскаў.

* Асноўны сэнс слова: любое жытло-памяшканне. Часам ім жа называюць і «засень/скінію» ў Ерусалімскім храме як вельмі канкрэтнае месцапрабыванне Ягвэ. Часам перакладчыкі «пашыраюць» значэнне яго з «жытло» да «сяліба/селяшча».

** Тытул звычайна мае на ўвазе «войскі анёлаў». Часам перакладаецца калькаю з царкоўнаславянскага выразу «Госпад сілаў», але і там «сілы» = «войскі». Гл. гэтак жа слова ў в. 4 і 13.

Yah·weh	lə·ḥaṣ·rō·wṭ	naḥ·šî	kā·lə·tāh	wə·ḡam-	niḵ·sə·pāh	3.
יְהוָה	לְחֲצֹרוֹת	נַפְשִׁי	כְּלֹתָהּ	וְגַם-	נִכְסְפָהּ	
, Госпада (Ягвэ)	па панадворках* (дварах)	душа мая	знемагае (сохне, марнее, знясільваецца, млее)	a/i нават (яшчэ, таксама)	Тужыць (прагне, рвецца, імкнецца, стужылася, стамілася)	

3. Тужыць і знемагае
душа мая па панадворках
Гасподніх; сэрца маё і
цела маё спявацімуць
радасна да Бога жывога.

* Звычайна маецца на ўвазе падворкавая частка Храмавага комплексу.

ḥāy	'el-	'el	yə·ran·nə·nū	ū·ḥə·šā·rî	lib·bî
חַי	אֱל-	אֱל	יְרַנְּנוּ	וּבְשִׁרֵי	לִבִּי
жывога	Бога	да	спявацімуць радасна ((за)пяюць у радасці, пяюць, (уз)радуюцца)	і цела маё (плоць)	сэрца маё

'ā·šer-	lāh	qên	ū·ḡə·rō·wṭ	ba·yiṭ	mā·šə·'āh	šip·pō·wṭ	gam-	4.
אֲשֶׁר-	לָהּ	קֶן	וּדְרוֹר	בַּיִת	מֵאֶה	צִפּוֹר	גַּם-	
у якім (дзе)	сабе	гняздо	- і ластаўка** (вольная птушка)	дом (жытло, месца прыстанак)	знаходзіць (знайшла)	птушка* (дробная птушка)	Нават (таксама, і, і нават)	

4. Нават маленькая
птушка знаходзіць дом, і
ластаўка – гняздо сабе,
дзе ўкладвае птушанятак
сваіх: ля ахвярнікаў Тваіх,
Госпадзе войскаў, Цару
мой і Божы мой.

* Гэбр. “Цыпор” – агульная назва для дробных птушак, створаная ад гуку іхняга цвіркання. Часта гэтак клічуць вераб'ёў.

** Літаральна: вольная птушка. Версія большасці інтэрпрэтатараў: “ластаўка”.

wə·lō·hāy	mal·kî	šə·bā·'ō·wṭ	Yah·weh	miz·bə·ḥō·w·te·kā	'et-	'eḥ·rō·ḥe·hā	šā·tāh
וְאֵלֹהֵי	מַלְכִי	צְבָאוֹת:	יְהוָה	מִזְבְּחוֹתֶיךָ	אֶת-	אֶפְרָחֶיהָ	שָׂתָהּ
і Бог мой	цар мой (кароль, валадар)	войскаў (арміяў, рацяў) Цэбаот, Саваоф	Госпадзе (Ягвэ)	(ля/да) ахвярнікаў Тваіх (алтароў Тваіх)	(-)	птушанят сваіх (маленькіх)	укладвае (кладзе, можа пакласці)

se·lāh סְלָה	yə·hal·lū·kā יְהַלְלוּךָ	‘ō·wā עוֹד	bê·te·kā בֵּיתְךָ	yō·wō·šə·bê יוֹשְׁבֵי (тыя,)	’aš·rê אֲשֵׁרֵי	5.
Сэла* (Зэля)	яны славяць Цябе (будуць славіць, выхваляць будуць)	зноў і зноў (стала, павек увесь час)	, у доме Тваім	што жывуць (перабываюць, жыллё маюць)	шчаслівыя (дабрашчасныя, дабраславёныя, блаславёныя)	

5. Шчаслівыя, што жывуць у доме Тваім, зноў ды зноў яны будуць славіць Цябе.

* Тэхнічны тэрмін - знак для выканаўцы псалма, хутчэй за ўсё азначае паўзу, але можа быць і знакам для аркестра.

bil·bā·bām בְּלִבָּבָם	mə·sil·lō·wā מְסִלּוֹת	bāk בָּךְ	lōw לוֹ	‘ō·wz- עוֹז-	’ā·dām אָדָם	’aš·rê אֲשֵׁרֵי	6.
. у сэрцах іх	- шляхі* (сцежкі, дарогі)	, у Табе	яго (ягоная)	сіла	, чалавек	шчаслівы (дабрашчасны, дабраславёны, блаславёны)	

6. Шчаслівы чалавек, чыя сіла – у Табе, шляхі^(Твае) – у сэрцах іх.

* Сярод інтэрпрэтацыяў: “сцежкі Твае”, “сцежкі да Цябе”, “сцежкі да храму Твайго”.

yə·šī·tū·hū יְשִׁיתוּהוּ	ma·yān מַעְיָן	hab·bā·kā הַבְּכָא	bə·‘ê·meq בְּעֵמֶק	‘ō·bə·rê עוֹבְרֵי	7.
, яны робяць яе (утвараюць, чыняць)	месцам крынічным** (крыніцаю, месцам абваднёным)	- 1. Баха* 2. плачу* (слёзаў)	далінаю (лагчынаю)	Праходзячы	

7. Праходзячы далінаю плачу, яны робяць яе месцам крынічным, і нават ранні дождж пакрые яе дабраславеннямі.

* “Баха” (“Бака”, ад “плач”) - назва даліны ў Палестыне, якая названая так праз яе засушлівасць і звязаныя з гэтым цяжкія падчас перасячэння, дакладнае месцазнаходжанне невядомае (існуюць і іншыя версіі паходжання назвы). Але цалкам магчымы і літаральны пераклад: “даліна плачу”.

** Літаральна “крыніца”, але паводле слоўнікаў таксама можа значыць месца, дзе дастаткова крыніцаў для абваднення.

mō·w·reh מוֹרֵה	ya·‘teh יַעֲטֵה	bə·rā·kō·wā בְּרָכּוֹת	gam- גַּם
. ранні дождж (першы дождж, дождж)	пакрывае яе (ахутвае, ахінае, пакрые, ахіне)	1. блаславеннямі* (дабраславеннямі, ласкамі) 2. азёрамі* (калюжынамі, стаўкамі, вадаёмамі)	i (нават, таксама, і нават)

* Некаторыя перакладчыкі ўжываюць другі варыянт.

Bə·šî·yō·wn 'ē·lō·hîm 'el- yê·rā·'eh hā·yil 'el- mē·ḥa·yil yê·lə·kū 8.
 בְּצִיּוֹן אֱלֹהִים אֶל- יְרֵאֶה חַיִּיל אֶל- מַחֲיִיל יֵלְכוּ
 • у/на Сієне Богом перад з'яўляюцца , сілы* да ад/з сілы* Яны ідуць
 (каля) (паказваюцца, з'являцца) (моцы) (у) (моцы) (пойдуць)

8. Пойдуць яны з сілы ў сілу, з'являцца перад Богом на Сієне.

* Адна з інтэрпрэтацыяў “ад сілы да сілы” (“з сілы ў сілу”) гэта: “стаюць усё мацней”. Некаторыя каментатары ўжываюць другое значэнне гэтага слова: “раць, войска”, бо паломнікі часта падарожнічалі менавіта вялікімі групамі.

se·lāh ya·'ā·qōb 'ē·lō·hê ha·'ā·zî·nāh tə·pîl·lā·tî šîm·'āh şə·bā·'ō·wî 'ē·lō·hîm Yah·weh 9.
 סֵלָה יַעֲקֹב אֱלֹהֵי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי שִׁמְעָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים יְהוָה
 Сэла Якуба Бог , вуха нахіні ; малітву маю пачуй , войскаў Бог Госпад
 (Зэля) (Якубаў) (Ягвэ)

9. Госпадзе, Божа войскаў, пачуй малітву маю; нахіні вуха, Божа Якуба.

mə·šî·ḥe·kā pə·nê wə·hab·bêt 'ē·lō·hîm rə·'êh mā·gîn·nê·nū 10.
 מְשִׁיחָה פָּנֵי וְהַבֵּט אֱלֹהִים רֵאֶה מַגִּינֵנוּ
 • Твайго памазанца аблічча і глянь , Божа , зірні , Шчыт наш
 (Машыяха) (на/у) (прыглядзіся, паўзірайся) (пабач) (метаф...: абарона, абаронца)

10. Зірні, Шчыце наш, і паглядзі, Божа, на аблічча памазанца Твайго.

bə·bêt his·tō·w·pēp bā·ḥar·tî mē·'ā·lep ba·hā·şê·re·kā yō·wm tō·wəb- kî 11.
 בְּבֵית הַסְּתוּפָה בְּחַרְתִּי מֵאֶלֶף בְּחֲצָרִיף יוֹם טוֹב- כִּי
 у доме стаяць на парозе** Я (б) выбраў • за тысячу у панадворках* Тваіх дзень добры Бо
 (у жытле) (ля парогу) (я б лепей) (дварах) (лепшы)

11. Бо лепшы ^(адзін) дзень у панадворках Тваіх за тысячу ^(іншых). Я б выбраў стаяць ля парога дома Бога майго, як пражываць у намётах беззаконня.

* Звычайна маецца на ўвазе падворкавая частка Храмавага комплексу. Гл. верш 3.

** Дзеяслоў азначае як проста “стаянне на парозе”, не ўваходзячы ўнутр, так і быццё брамнікам ці прыдвернікам. У каментарах і перакладах сустракаюцца абодва варыянты.

re·ša' bə·'ā·ho·lê- mid·dūr 'ē·lō·hay
 רָשָׁע בְּאֹהֲלַיִם מְדוּר אֱלֹהֵי

• беззаконня* у намётах чым пражываць , Бога майго
 (бязбожнасці, (шатрах, (жыць, ,
 ліхадзейства) палатках) перабываць)

* Гэбр. “у намётах беззаконня” можна перакладаць таксама як “у намётах беззаконнікаў”.

Yah·weh yit·tên wə·kā·bō·wḏ ḥên 'ē·lō·hîm Yah·weh ū·mā·gên še·meš kî
 יְהוָה יִתֵּן וְכָבוֹד חֵן אֱלֹהִים יְהוָה וּמַגֵּן שֶׁמֶשׁ כִּי

, Госпад дае і славу ласку , Бог Госпад - і шчыт сонца Бо
 (Ягвэ)

12.

12. Бо Госпад Бог – сонца і шчыт, Госпад ласку і славу дае, не адмаўляе добра тым, што ходзяць у бездакорнасці.

bə·tā·mîm la·hō·lō·kîm tō·wḏ yim·na' lō
 בְּתַמִּים לְהֹלְכִים טוֹב יִמְנַע־ לֹא

• у бездакорнасці тым, што ходзяць добра адмовіць не
 (беззаганнасці, (дабромаў, (адмаўляе)
 дасканаласці) шчадротаў))

bāk bō·tê·aḥ 'ā·dām 'aš·rê sə·bā·'ō·wṭ Yah·weh
 בָּךְ בּוֹתֵאחָ אָדָם אֲשֶׁרֵי צְבָאוֹת יְהוָה

• на Цябе што спадзяецца , чалавек шчаслівы , войскаў Госпадзе
 (у Табе) (чья надзея, ускладае надзею) , (дабрашчасны, дабраславёны, блаславёны) (арміяў, рацяў) Цэбаот, Саваоф (О,) Госпадзе (Ягвэ)

13.

13. О, Госпадзе войскаў, шчаслівы чалавек, што спадзяецца на Цябе.

ṣî·yō·wn ʿet- bə·zā·kə·rê·nū bā·kî·nū gam- yā·šab·nū šām bā·ḅel na·hă·rō·wt ʿal
 :צִיּוֹן אֶת- בְּזָכְרֵנוּ בְּכִינּוּ גַּם- יִשְׁבְּנוּ שָׁם בָּבֶל נְהָרוֹת עַל
 Сіён (-) успамінаючы плакалі і нават мы сядзелі там Вавілону рэк Ля
 (калі ўспаміналі, прыгадвалі) (і, і таксама) (вавілонскіх) (над)

1. 1. Ля рэк Вавілону, там мы сядзелі і нават плакалі, успамінаючы Сіён.

kin·nō·rō·w·tê·nū tā·lî·nū bə·tō·w·kāh ʿā·rā·ḅîm ʿal-
 :כִּנּוֹרוֹתֵינוּ תְּלִינוּ בְּתוֹכָהּ עֲרָבִים עַל-
 , нашыя кіноры** мы павесілі пасярод яго вербах* На
 (арфы, ліры) (вербалозах, таполях)

2. 2. На вербах пасярод яго павесілі мы нашыя арфы,

* Традыцыйна гэтае дрэва перакладаюць як “вербы”, але шэраг даследнікаў тлумачыць, што гэта еўфрацкая таполя, выглядам падобная да вербаў (вербалозаў) праз свае нізкія галіны і гнуткі ствол, якая расце на ўзбярэжжы рэк, што не перасыхаюць улетку.

** Кінор - старажытнагабрэйскі інструмент, падобны да грэчкай (шчыпковай) ліры або да арфы. У перакладах звычайна сустракаюцца два гэтыя варыянты (у тым ліку каб не блытаць з “кінорам” у сучасным іўрыце, які азначае скрыпку).

dib·rê·šî·r šō·w·ḅê·nū šə·ʿê·lū·nū šām kî
 דְּבַר־יְשִׁיר שׁוֹבֵינוּ שְׂאֵלֹנוּ שָׁם כִּי
 , словаў песні тыя, што нас паланілі вымагалі ад нас там бо
 (песень) (патрабавалі, прасілі ў нас) (калі)

3. 3. Бо там тыя, што нас паланілі, вымагалі ад нас словаў песні, і тыя, што нас прыгняталі – весялосці: “Заспявайце нам з песняў Сіёну”

ṣî·yō·wn miš·šîr lā·nū šî·rū šîm·ḅāh wə·tō·w·lā·lê·nū
 :צִיּוֹן מִשִּׁיר לָנוּ שִׁירוּ שִׂמְחָה וְתוֹלְלֵינוּ
 Сіёну з песняў нам Заспявайце : весялосці — і/а тыя, што нас прыгняталі*
 (сіёнскіх) (з песні, нейкую (радасці) (мучылі, крыўдзілі, здзекаваліся з нас)

* Значэнне не пэўнае. Сярод іншых варыянтаў: “тыя, што прымушалі нас галасіць” і “тыя, што насміхаліся над намі”.

	nê-kār	'aḏ-maṭ	'al	Yah-wəh	šîr-	'eṭ-	nā-šîr	'èk	4.
	:נְכַרְ	אֲדַמַּת	עַל	יְהוָה	שִׁיר-	אֶת-	נְשִׁיר	אֵיךְ	
?	чужой (чужынской)	зямли	на	Господнюю (Яхвэ)	песню	(-)	мы будем пяць (спяваць нам)	Як	

4. Як спяваць нам песню
Гасподнюю на чужынскай
зямлі?

	yə-mî-nî	tiš-kaḥ	yə-rū-šā-lim	'eš-kā-ḥêk	'im-	5.
	:יְמִינִי	תְּשַׁכַּח	יְרוּשָׁלַיִם	אֲשַׁכַּחְךָ	אִם-	
,	правая рука мая (правіца)	(хай) забудзе (мяне)*	(O) Ерусалім (Ерусаліме)	я забуду цябе	Калі (як)	

5. Калі я забуду цябе,
Ерусаліме, хай забудзе
(уменні свае) правіца мая.

* Праз адсутнасць аб'екту існуе шэраг тлумачэнняў: “хай забудзе мяне” ды “хай забудзе як рухацца” (адсюль: “хай адсохне”), а таксама: “хай забудзе як граць” (“свае ўменьні”).

	'ez-kə-rê-kî	lō	'im-	lə-ḥik-kî	lə-šō-w-nî	tiq-baq-	6.
	אֲזַכְּרֶכִי	לֹא	אִם-	לְחַכִּי	לְשׁוֹנִי	תִּדְבַּק-	
,	буду помніць цябе	не	калі (як)	да паднябення* майго	язык мой	(хай) прыліпне	

6. Хай прыліпне язык мой
да паднябення майго, калі
не буду помніць цябе, калі
не ўзнясу Ерусалім на чале
радасці маёй.

* Юдыяматычны выраз з сэнсам анямення, немагчымасці гаварыць. У некаторых перакладах: гартань.

	šim-ḥā-tî	rōš	'al	yə-rū-šā-lim	'eṭ-	'a-ā-leh	lō	'im
	:שִׂמְחָתִי	רֹאשׁ	עַל	יְרוּשָׁלַיִם	אֶת-	אֲעֲלֶהָ	לֹא	אִם-
.	радасці маёй (весялосці)	чале*	на (па-над)	Ерусалім	(-)	узнясу (уздыму, пастаўлю вышэй / высока	не	калі (як)

* Літаральна “галава”, але маецца на ўвазе найвышэйшы ці найважнейшы пункт.

yə-rū-šā-lim	yō-wm	'êṭ	'ē-dō-wm	lib-nê	Yah-weh	zə-kōr	7.
ירוּשָׁלַם	יוֹם	אֶת	אֲדוֹם	לְבָנַי	יְהוָה	זְכוֹר	
Ерусаліму	день*	(-)	Эдому (эдомавым, эдомскім)	сынам	Госпадзе (Яхвэ)	Прыпомні, (прыгадай)	

7. Прыгадай, Госпадзе, дзень Ерусаліму сынам эдомскім, якія казалі: “Руйнуйце, руйнуйце (яго) аж да падмурку яго.

* Маецца на ўвазе дзень пагібелі (зруйнавання) Ерусаліму.

bāh	hay-sō-wd	'ad	'ā-rū	'ā-rū	hā-'ō-mə-rīm
בָּהּ	הַיְסוּד	עַד	עָרוּ	עָרוּ	הָאֲמָרִים
яго	падмурку	да (аж да, нават да)	руйнуйце (яго)	Руйнуйце	каторыя казалі

lāk	šey-šal-lem-	'aš-rê	haš-šə-dū-dāh	bā-ḅel	baṭ-	8.
לְךָ	שְׂשַׁלְמִים	אֲשֵׁרֵי	הַשְּׂדוּדָה	בְּבֶל	בַּת-	
табе	хто адплаціць (аддасць)	шчаслівы (дабрашчасны, дабраславёны, блаславёны)	спушасцальніца (нішчыцелька) або: (якая мае быць) спуштошаная**	Вавілону	(О, Дачка*	

8. О, Дачка Вавілону, нішчыцелька, шчаслівы, хто адплаціць табе належным за тое, што ты ўчыніла нам.

* Звычайная габрэйская форма персаніфікацыі ў жаночым абліччы самога горада (тут – Вавілону).

** Існуюць дзве асноўныя традыцыі прачытання гэтага месца, адна скіраваная ў мінулае: “спушасцальніца”, бо Вавілон спустошыў Ерусалім, другая – у будучыню: “якая мае быць спустошаная”, што адсылае да прарока Ераміі 51:55 і да правіла “вока за вока”.

lā-nū	šeg-gā-malt	gə-mū-lêk	'et-
לָנוּ	שְׂגַמְלַתְךָ	גְּמוּלְךָ	אֶת-
нам	за ўчыненае (за тое, што ты зрабіла) (за тое, чым узнагародзіла)	належнае табе (адпаведнае твайму (учынку), узнагароду тваю)	(-)

has·sā·la' 'el- 'ō·lā·la·yik 'et- wə·nip·pêš še·yō·hêz 'aš·rê
הַסֵּלַע אֶל־ עַל־לֵיךְ אֶת־ וְנִפְּץ שֵׁי־אֶחָז אֲשֶׁר־י
• скалу аб дзяцей тваіх (-) і разаб'е хто схопіць шчаслівы
(камень) (малых дзетак, немаўлят) (раструшчыць) (возьме) (дабрашчасны,
дабраслаўёны,
бласлаўёны)

9.

9. Шчаслівы, хто схопіць і
раструшчыць дзетак
тваіх аб скалу.